

Miten lapsen oikeus kuulua muuttuu teoiksi?

Lapsen oikeudet – lapsella on oikeus kuulua
19.11.2025

Pia Kola-Torvinen

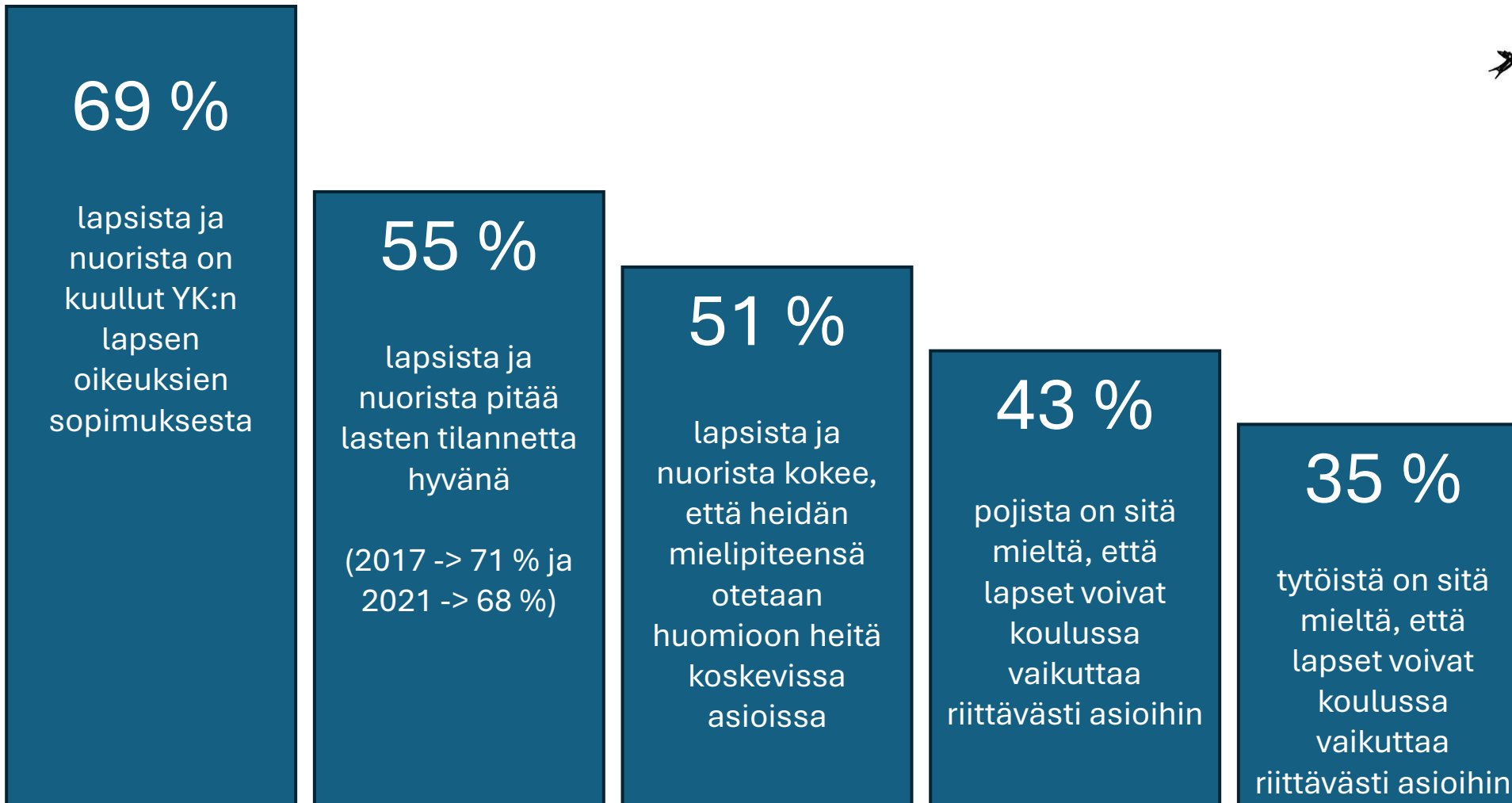
Opetusneuvos, Opetushallitus

Työelämäprofessori, Turun yliopisto,
kasvatustieteiden tiedekunta



Kuva: Anu-Riikka Lampinen

Tiesitkö, että...



Kuva: Anu-Riikka Lampinen

Oikeus mielipiteeseen

Lapsella on oikeus sanoa mielipiteensä asioista, jotka koskevat häntä itseään.

Aikuisten täytyy selvittää lasten mielipide ennen kuin he päättävät lapsen asioista.

Lapsen mielipide tulee ottaa huomioon päätöksissä hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti.

Aikuisten täytyy selittää päätökset lapselle niin, että hän ymmärtää ne mahdollisimman hyvin.



Ala-Malmin ruotsinkielinen kansakoulu 1929,
Helsingin kaupunginmuseo, Finna



Kuulluksi tuleminen

Kuulluksi tuleminen vahvistaa lapsen identiteettiä, ehkäisee syrjäytymistä ja tukee mielenterveyttä.

Se luo luottamusta yhteiskuntaan ja edistää demokratiaa.

Osallisuuden kokemus auttaa lapsia kiinnittymään yhteiskuntaan ja osallistumaan sen toimintaan – tämä on kestävän tulevaisuuden edellytys.

Yhteenkuuluvuus

Yhteenkuuluvuus on yksi ihmisen perustarpeista, ja sen täyttyminen tukee motivaatiota, oppimista ja psykologista hyvinvointia.

Kun lapsi ja oppilas kokee olevansa osa yhteisöä, tulevansa hyväksytyksi ja arvostetuksi, hän toimii mielekkäämmin ja sitoutuneemmin.

Tunne ja kokemus siitä, että kuuluu johonkin yhteisöön tai ryhmään ja kokee voivansa vaikuttaa ryhmän toimintaan tai päätöksentekoon sekä kokee itsensä merkitykselliseksi ja tasavertaiseksi jäseneksi.



Kuva: Anu-Riikka Lampinen



1

Turvallisuuden perusta

- Ennakoitava ja lämmin ilmapiiri
- Aikuinen osoittaa hyväksyntää ja arvostusta



2

Näkyväksi tuleminen

- Lapsen nimi ja mielipiteet huomioidaan
- Jokaisella on oma rooli ryhmässä



3

Osallistumisen mahdollisuus

- Leikit ja tehtävät, joissa jokainen voi onnistua
- Vaihtelevat ryhmät ja parityöt



4

Yhteinen merkitys

- Yhteiset projektit ja tavoitteet
- Onnistumisen kokemukset ja jaettu ilo



5

Kiinnittyminen ja identiteetti

- “Meidän porukka”—kokemus
- Positiivinen palaute ja vertais-suhteiden vahvistaminen



Mistä asioista lapset voivat päättää päiväkodissa?

- Yleisesti lapset kertoivat voivansa päättää päiväkodissa leikeistä (mitä leikkivät, leikin säännöt ja roolit), kavereista, retkistä, leluista, tehtävistä, kirjoista, piirtämisestä, askartelusta, lauluista, ruoan määrästä ja uuden ruoan maistamisesta:
 - *"Päättää mitä leikitään, mitä leikissä tapahtuu ja millaset roolit leikeissä kenelläkin on. Saa päättää kuinka paljon ruokaa ottaa, vähän vai paljon ja mitä viikkotehtäviä tehdään."*
 - *"Askartelusta, leikkimisestä, piirtämisestä ja pöytähommissa. Saa valita itse kaverinsa. Että saa leikkiä"*
 - *"Että mihin leikkiin voi mennä, kun sitä ei aikuiset voi tietää."*

Mitä asioita haluaisit muuttaa päiväkodissa?

- Lapset toivoivat lisää vapautta ja hauskuutta päiväkotiin:
 - *"Aikuiset nukkuis ja lapset leikkis. Lapsi ois pomona"*
 - *"Et saatais kattoo padia vaan koko päivän, tai oikeestaan syödään ruokaa ja sit jatketaan. Eikä tarttis nukkua/levätä."*
 - *"Että sais syödä aina karkkia ja kaikilla ois aina synttärit."*
 - *"Saataisi vähän herkkuja."*
 - *"Nukuttais ulkona päikkärit."*
 - *"Haluaisin, että päiväkoti olisi pallomeri. Et saisi tehdä aina mitä haluaa ja hyppiä vesilätäköissä vaikka ei ole kuravaatteita. Viikkotehtäviä, leluja, ei laulamista, lapset eivät olisi iltapäivään vaan päikkäriin asti, ei mentäisi ulos."*
 - *"Ettei olisi yhtään harmitusta, voi yrittää hauskuuttaa toisia. Että kaikilla olisi aina kivaa."*



Mitä olet tehnyt edistääksesi
lapsen oikeutta kuulua?

Miten lapsen oikeudet näkyvät
arjen päätöksissä tai
käytännöissä?

Mitä haasteita tai
mahdollisuuksia lapsen
oikeudet tuovat työhösi?

Mitä voisit tehdä jatkossa, jotta
lapsen oikeus kuulua toteutuisi
paremmin?

Kuva: Anu-Riikka Lampinen



Materiaaleja

[Etusivu - Lapsenoikeudet.fi](https://www.lapsenoikeudet.fi)

[Lapsen oikeudet | Opetushallitus](#)

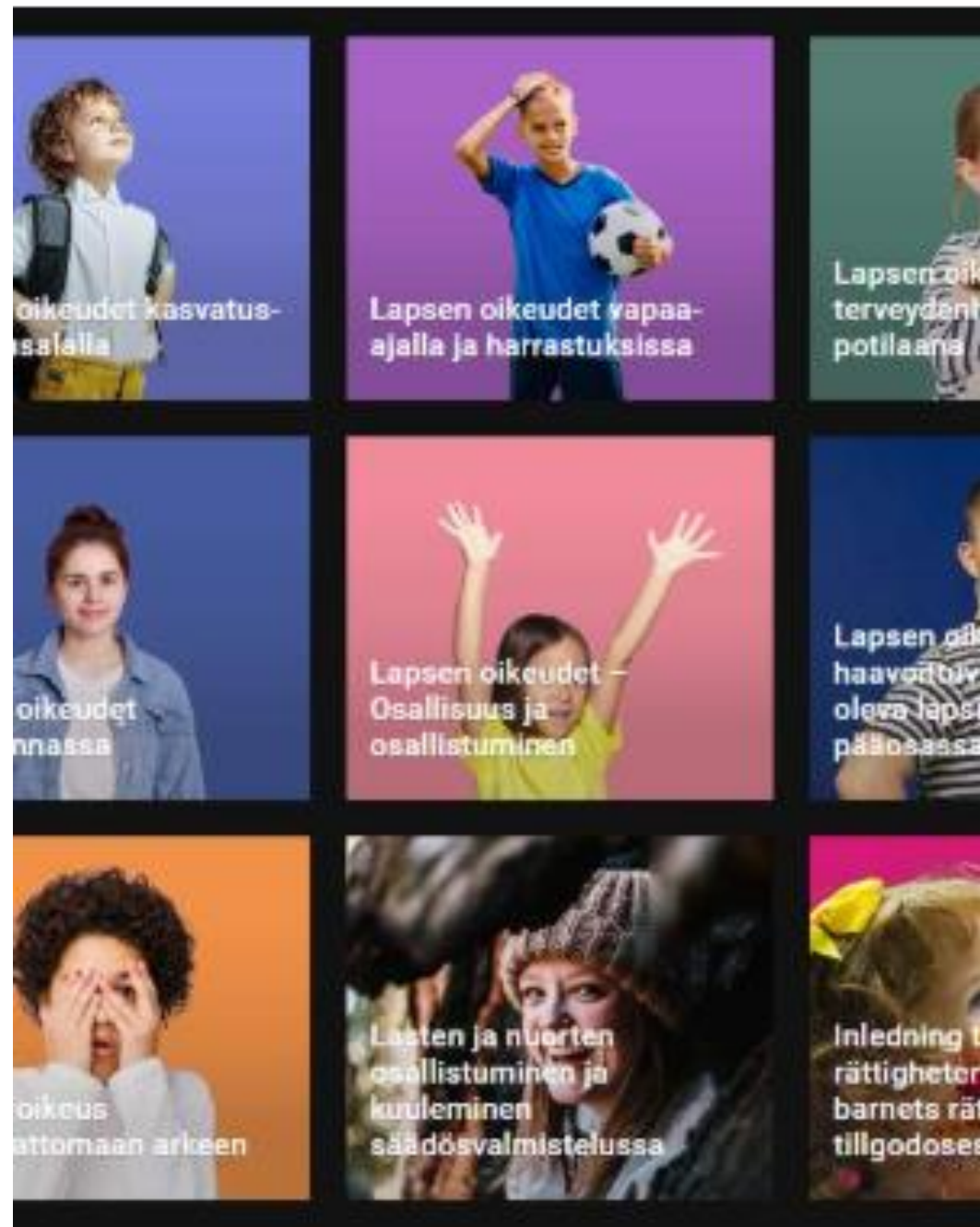
[Lapsen oikeuksien koulutuskokonaisuus – eOppiva](#)

[Lapsen oikeuksien sopimus | UNICEF](#)

[Lasten oikeudet | Suomen YK-liitto](#)

[Lapsen oikeudet ovat aikuisen velvollisuuksia |
Lastensuojelun Keskusliitto](#)

[Mitä lapsen oikeudet ovat? - Lasten ja nuorten sivut -
Oikeusasiamies](#)



Hyvää lapsen
oikeuksien
viikkoa!



Kuva: Aliina Torvinen